

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบปฏิบัติการทางจิตจากการลึกรอนเสรีภาพแบบใช้เหตุผลส่วนบุคคลและใช้เหตุผลอื่นจากภายนอกระหว่างกลุ่มนิสิตชั้นปีที่ 1 ที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูงและต่ำ

สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 นิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของตนต่ำในเงื่อนไขที่ถูกลึกรอนเสรีภาพแบบใช้เหตุผลส่วนบุคคล ประมาณค่าความชอบต่อภาพปกเทปอันดับที่ 3 ที่ไม่มีให้เลือกเพิ่มมากกว่านิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูงที่ถูกลึกรอนเสรีภาพแบบใช้เหตุผลส่วนบุคคล

สมมติฐานที่ 2 นิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของตนต่ำในเงื่อนไขที่ถูกลึกรอนเสรีภาพแบบใช้เหตุผลส่วนบุคคล ประมาณค่าความชอบต่อภาพปกเทปอันดับที่ 3 ที่ไม่มีให้เลือกเพิ่มมากกว่านิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูงในเงื่อนไขไม่มีลึกรอนเสรีภาพใดๆ

สมมติฐานที่ 3 นิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของตนต่ำในเงื่อนไขที่ถูกลึกรอนเสรีภาพแบบใช้เหตุผลอื่นจากภายนอกประมาณค่าความชอบต่อภาพปกเทปอันดับที่ 3 ที่ไม่มีให้เลือกเพิ่มมากกว่านิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูงที่ถูกลึกรอนเสรีภาพโดยเหตุผลอื่นจากภายนอก

สมมติฐานที่ 4 นิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของตนต่ำในเงื่อนไขที่ถูกลึกรอนเสรีภาพแบบใช้เหตุผลอื่นจากภายนอกประมาณค่าความชอบต่อภาพปกเทปอันดับที่ 3 ที่ไม่มีให้เลือกเพิ่มมากกว่านิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูงในเงื่อนไขไม่มีลึกรอนเสรีภาพใดๆ

สมมติฐานที่ 5 นิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของคนต่ำในเงื่อนไขที่ถูกลิครอนเสรีภาพ แบบใช้เหตุผลส่วนบุคคลประมาณค่าความชอบต่อภาพปกเทปอันดับที่ 3 ที่ไม่มีให้เลือกเพิ่มมากกว่านิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของคนต่ำที่ถูกลิครอนเสรีภาพ โดยเหตุผลอื่นจากภายนอก

สมมติฐานที่ 6 นิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของคนต่ำในเงื่อนไขที่ถูกลิครอนเสรีภาพ แบบใช้เหตุผลส่วนบุคคลประมาณค่าความชอบต่อภาพปกเทปอันดับที่ 3 ที่ไม่มีให้เลือกเพิ่มมากกว่านิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของคนต่ำในเงื่อนไขไม่มีการลิครอนเสรีภาพใดๆ

สมมติฐานที่ 7 นิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของคนสูงในเงื่อนไขที่ถูกลิครอนเสรีภาพ แบบใช้เหตุผลส่วนบุคคลประมาณค่าความชอบต่อภาพปกเทปอันดับที่ 3 ที่ไม่มีให้เลือกเพิ่มมากกว่านิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของคนสูง ที่ถูกลิครอนเสรีภาพ โดยเหตุผลอื่นจากภายนอก

สมมติฐานที่ 8 นิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของคนสูงในเงื่อนไขที่ถูกลิครอนเสรีภาพ แบบใช้เหตุผลส่วนบุคคลประมาณค่าความชอบต่อภาพปกเทปอันดับที่ 3 ที่ไม่มีให้เลือกเพิ่มมากกว่านิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของคนสูง ในเงื่อนไขไม่มีการลิครอนเสรีภาพใดๆ

สมมติฐานที่ 9 นิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของคนต่ำในเงื่อนไขไม่มีการลิครอนเสรีภาพใดๆ ประมาณค่าความชอบต่อภาพปกเทปอันดับที่ 3 ครั้งที่ 2 ไม่แตกต่างจากการประมาณค่าความชอบครั้งแรก

สมมติฐานที่ 10 นิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของคนสูงในเงื่อนไขไม่มีการลิครอนเสรีภาพใดๆ ประมาณค่าความชอบต่อภาพปกเทปอันดับที่ 3 ครั้งที่ 2 ไม่แตกต่างจากการประมาณค่าความชอบครั้งแรก

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนวิชาภาษาไทย (2701130) ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2540 เป็นชาย 126 คน และเป็นหญิง 266 คน จำนวน 392 คน ใช้มาตรวัดการกำกับการแสดงออกของตน (SMS) ทุกคนแล้วจึงนำบางคนที่จัดเข้ากลุ่มที่มีคะแนนการกำกับการแสดงออกของตนสูงและต่ำ กลุ่มละ 27 % มาเข้ารับการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ภาพปกเทปที่เป็นภาพทิวทัศน์ ไม่มีภาพบุคคลในภาพ ขนาดเท่าของจริง จำนวน 10 ภาพ
2. แบบฟอร์มการจัดอันดับ (ranking) ความชอบต่อภาพปกเทป จำนวน 10 ภาพ
3. มาตรวัดการกำกับการแสดงออกของตน (SMS)
4. ภาพที่จัดอันดับความชอบสูงสุด 4 อันดับแรก จำนวน 4 ภาพ
5. แบบฟอร์มการประมาณค่า (rating) ความชอบต่อภาพปกเทป 4 ภาพ ซึ่งเป็นภาพที่จัดอันดับความชอบไว้สูงสุด 4 อันดับแรก
6. คำชี้แจงเหตุผลของการเลือกรอนเสรีภาพแบบใช้เหตุผลส่วนบุคคลและเหตุผลอื่นจากภายนอก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ชั้นสร้างเครื่องมือและทดลองนำร่อง
2. ชั้นการทดลอง
  - 2.1 ติดต่ออาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย (2701130) ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากรายชื่อนิสิตที่ลงทะเบียนเรียน ในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2540
  - 2.2 นำมาตรวัดการกำกับการแสดงออกของตน (SMS) ที่ได้รับการอนุญาตให้ใช้จาก รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อุวรรณโณ ไปให้นิสิตที่เป็นตัวอย่างตอบ แล้วนำ

คะแนนรวมจากมาตรของแต่ละคนมาเรียงจากคะแนนที่มีค่าสูงสุดไปยังคะแนนต่ำสุด ได้กลุ่มที่มีคะแนนสูงและต่ำนำมาคิดเทียบเป็นร้อยละ 27 นำมาสุ่มโดยเข้ากลุ่มทดลองแบบสุ่ม (random assignment) กลุ่มละ 20 คน เป็นเพศชาย 10 คน เพศหญิง 10 คน จำนวน 120 คน ตามเงื่อนไขการทดลอง 6 เงื่อนไข

2.3 คำเนิการเก็บข้อมูลการทดลองกับนิสิตทั้งหมดเป็นรายบุคคล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science : SPSS/PC+) เพื่อคำนวณและวิเคราะห์ค่าต่างๆ ตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากมาตรวัดการกำกับการแสดงออกของตนของกลุ่มตัวอย่างที่มีการกำกับการแสดงออกของตนต่ำและสูง
2. วิเคราะห์ค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนการประมาณค่าความชอบต่อภาพปกเทป ครั้งแรกและครั้งที่ 2 ต่อการติครอนเสรีภาพแบบใช้เหตุผลส่วนบุคคล แบบใช้เหตุผลอื่นจากภายนอก และแบบไม่มีการติครอนเสรีภาพใดๆ
3. วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเคียวของค่ามัชฌิมเลขคณิตของการประมาณค่าความชอบครั้งแรกและครั้งที่ 2 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีการกำกับการแสดงออกของตนต่ำและสูงในเงื่อนไขการทดลองทั้ง 6 เงื่อนไข
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบ คะแนนที่เปลี่ยนแปลงของการประมาณค่าความชอบต่อภาพปกเทปครั้งแรกและครั้งที่ 2 ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีการกำกับการแสดงออกของตนต่ำที่ได้รับการติครอนเสรีภาพแบบใช้เหตุผลส่วนบุคคลกับกลุ่มตัวอย่างที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูงที่ได้รับการติครอนเสรีภาพแบบใช้เหตุผลส่วนบุคคล โดยการทดสอบการเปรียบเทียบ (Contrast) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1
5. วิเคราะห์เปรียบเทียบ คะแนนที่เปลี่ยนแปลงของการประมาณค่าความชอบต่อภาพปกเทปครั้งแรกและครั้งที่ 2 ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีการกำกับการแสดงออกของตนต่ำที่ได้รับการติครอนเสรีภาพแบบใช้เหตุผลส่วนบุคคลกับกลุ่มตัวอย่างที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูงที่ไม่มีการติครอนเสรีภาพใดๆ โดยการทดสอบการเปรียบเทียบ (Contrast) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 2

12. การทดสอบความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนของการประมาณค่าความชอบต่อภาพปกเทปครั้งแรกและครั้งที่ 2 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีการกำกับการแสดงออกของคนต่ำที่ไม่ได้รับการลึกรอนเสรีภาพแบบใดๆ ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 9

13. การทดสอบความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนของการประมาณค่าความชอบต่อภาพปกเทปครั้งแรกและครั้งที่ 2 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีการกำกับการแสดงออกของคนสูงที่ไม่ได้รับการลึกรอนเสรีภาพแบบใดๆ ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 10

ผลการวิจัย

1. นิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของคนต่ำ ในเงื่อนไขการลึกรอนเสรีภาพแบบใช้เหตุผลส่วนบุคคลประมาณค่าความชอบต่อภาพอันดับที่ 3 ที่ไม่มีให้เลือกไม่แตกต่างจากนิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของคนสูงที่ถูกลึกรอนเสรีภาพแบบใช้เหตุผลส่วนบุคคล

2. นิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของคนต่ำ ในเงื่อนไขการลึกรอนเสรีภาพแบบใช้เหตุผลส่วนบุคคลประมาณค่าความชอบต่อภาพอันดับที่ 3 ที่ไม่มีให้เลือกมากกว่านิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของคนสูงในเงื่อนไขที่ไม่มีการลึกรอนเสรีภาพใดๆ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .001

3. นิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของคนต่ำ ในเงื่อนไขการลึกรอนเสรีภาพแบบใช้เหตุผลอื่นจากภายนอก ประมาณค่าความชอบต่อภาพอันดับที่ 3 ที่ไม่มีให้เลือกไม่แตกต่างจากนิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของคนสูง ในเงื่อนไขที่ถูกลึกรอนเสรีภาพแบบใช้เหตุผลอื่นจากภายนอก

4. นิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของคนต่ำ ในเงื่อนไขการลึกรอนเสรีภาพแบบใช้เหตุผลอื่นจากภายนอก ประมาณค่าความชอบต่อภาพอันดับที่ 3 ที่ไม่มีให้เลือกไม่แตกต่างจากนิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของคนสูงในเงื่อนไขที่ไม่มีการลึกรอนเสรีภาพใดๆ

5. นิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของคนต่ำ ในเงื่อนไขที่ถูกลึกรอนเสรีภาพแบบใช้เหตุผลส่วนบุคคลประมาณค่าความชอบต่อภาพอันดับที่ 3 ที่ไม่มีให้เลือกไม่แตกต่างจากนิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของคนต่ำในเงื่อนไขที่ถูกลึกรอนเสรีภาพแบบใช้เหตุผลอื่นจากภายนอก

6. นิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของคนต่ำ ในเงื่อนไขที่ถูกลึกรอนเสรีภาพแบบใช้เหตุผลส่วนบุคคลประมาณค่าความชอบต่อภาพอันดับที่ 3 ที่ไม่มีให้เลือกมากกว่านิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของคนต่ำในเงื่อนไขที่ไม่มีการลึกรอนเสรีภาพ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .001

7. นิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูง ในเงื่อนไขที่ถูกลึกรอนเสรีภาพแบบใช้เหตุผลส่วนบุคคลประมาณค่าความชอบต่อภาพอันดับที่ไม่มีให้เลือกมากกว่านิตินิตที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูงในเงื่อนไขที่ถูกลึกรอนเสรีภาพโดยเหตุผลอื่นจากภายนอก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

8. นิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูง ในเงื่อนไขที่ถูกลึกรอนเสรีภาพแบบใช้เหตุผลส่วนบุคคลประมาณค่าความชอบต่อภาพอันดับที่ไม่มีให้เลือกมากกว่านิตินิตที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูงในเงื่อนไขไม่มีการลึกรอนเสรีภาพใดๆ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .001

9. นิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของตนต่ำ ในเงื่อนไขไม่มีการลึกรอนเสรีภาพใดๆ ประมาณค่าความชอบต่อภาพปกเทปครั้งที่ 2 และครั้งแรกไม่แตกต่างกัน

10. นิสิตที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูง ในเงื่อนไขไม่มีการลึกรอนเสรีภาพใดๆ ประมาณค่าความชอบต่อภาพปกเทปครั้งที่ 2 และครั้งแรกไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจะมีการใช้สิ่งของที่ประมาณค่าความชอบไว้เป็นอันดับที่ 1 คือ ชอบมากที่สุดในการทดลอง เพื่อให้เกิดปฏิริยาทางจิตอย่างชัดเจน แต่ควรชี้แจงและขอภัยผู้ร่วมการทดลองเมื่อสิ้นสุดการทดลอง เพื่อลดความรู้สึกลับข้องใจและมอบของสิ่งนั้นให้เป็นของตอบแทน

2. ควรนำวิธีที่บุคคลนำเสรีภาพคืนมาทางจิตโดยวิธีอื่น เช่น การคิดหรือรู้สึกไปในทางตรงข้ามกับที่ถูกลึกรอนเสรีภาพ มาทำการคิดแปลงเพื่อใช้ประโยชน์ เช่น ผลของโรมิโอและจูเลียต นำมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน

3. ควรนำผลการวิจัยเรื่องปฏิริยาทางจิต เสนอแก่ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นหรือวัยรุ่นหนุ่มสาว ว่าการที่จะไม่ให้คนกลุ่มนี้เกิดปฏิริยาทางจิตหรือเกิดน้อยมาก ควรใช้เหตุผลจากภายนอกแทนการใช้เหตุผลส่วนบุคคล

4. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมว่ามีปัจจัยใดบ้างที่สามารถลดหรือระงับไม่ให้บุคคลเกิดปฏิริยาทางจิตได้ ในกรณีที่เกิดปฏิริยาทางจิตแล้วก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี

5. ควรมีการศึกษาลักษณะการเกิดปฏิริยาทางจิตของคนในสังคมไทยในกลุ่มคนวัยต่างๆ กัน เพื่อเปรียบเทียบกับสังคมของประเทศอื่น